

ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Πολιτικές και καλές πρακτικές των βιβλιοθηκών για την ένταξη των προσφύγων στην τοπική κοινωνία

Πτυχιακή εργασία

Κολίτσα Μαρία
Frida Gjokutaj

Επιβλέπουσα καθηγήτρια
Βασιλακάκη Ευγενία

Αθήνα, Νοέμβριος 2017

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέσω της εργασίας :

- Γίνεται επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης στον χώρο των βιβλιοθηκών και της προσφοράς τους στους πρόσφυγες
- Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από βιβλιοθηκονόμους που εργάζονται σε βιβλιοθήκες της χώρας θα αναδείξει τις πραγματικές ανάγκες και ελλείψεις

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχοι εργασίας:

- η διερεύνηση και καταγραφή των διαφορετικών πολιτικών που υιοθετούνται από διεθνείς και εθνικές βιβλιοθήκες και
- ο τρόπος που μία βιβλιοθήκη συμβάλλει στην ομαλή κοινωνική ένταξη των μειονοτήτων.
- το εύρος της επιτυχίας των πολιτικών και
- ο τρόπος αντιμετώπισης και υποδοχής από τους πρόσφυγες.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ στο ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ (1)

- Γερμανία: Arbeitskreis Flüchtlingsprojekte (2014)
- Δανία: Δημόσιες Βιβλιοθήκες, Παράθυρο στην Κοινωνία της Δανίας
- Αγγλία: Πρόγραμμα Αναγνωσιμότητας Μπαγκλαντές, Πρόγραμμα Αναγνωσιμότητας για τις Μαύρες Οικογένειες
- Σουηδία: 1.500.000 τόμοι βιβλίων διαθέσιμα σε 60 γλώσσες που αφορούν τις μεγαλύτερες μειονότητες, αλλά και άλλα βιβλία διαθέσιμα σε 150 γλώσσες

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ στο ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ (2)

- **Αμερική:** Δημοτική Βιβλιοθήκη του Queens Borough
  - New American Program (NAP)
  - Adult Learner Program (ALP)
- **Νορβηγία:** Public Libraries – Arenas for Citizenship (PLACE)
- **Τορόντο:** 1) προγράμματα εκπαίδευσης για παιδιά
2) εκμάθησης αγγλικής γλώσσας,
3) προετοιμασία Καναδικής υπηκοότητας
4) νομικές συμβουλές για εγκατάσταση μεταναστών και
εύρεση εργασίας

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ στην ΕΛΛΑΔΑ

- Δημοτική Βιβλιοθήκη Χαϊδαρίου: συλλογή με σχολικά βοηθήματα για την ένταξη των μεταναστών σε προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας
- Δημοτική Βιβλιοθήκη Νέας Φιλαδέλφειας: προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, διανομή του Οδηγού του Μετανάστη, διεύρυνση του ωραρίου λειτουργίας, δημιουργία ξενόγλωσσου τμήματος, δωρεάν πρόσβαση στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και στήριξη των μαθητών στις σχολικές τους εργασίες
- Δημοτική Βιβλιοθήκη της Βέροιας: Future Library (2011)
  - Δίκτυο βιβλιοθηκών
  - Πρόγραμμα «Διεθνές δίκτυο αναδυόμενων καινοτόμων βιβλιοθηκών στην περιοχή των Βαλκανίων»

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ (1)

- Ατομικό ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου
- Ποσοτική μέθοδος
- Ερωτήσεις κλίμακας Likert
- Ανάλυση δεδομένων μέσω του διαδικτυακού προγράμματος LimeSurvey
- Στάλθηκε σε 55 βιβλιοθήκες, απάντησαν οι 36 εκ των οποίων οι 21 βιβλιοθήκες απάντησαν πλήρως

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ (2)

Ερωτηματολόγιο

- ❖ 6 ενότητες
- ❖ 15 ερωτήσεις κλειστού τύπου

- A. Δείγμα
- B. Χρήση πηγών
- C. Συλλογή βιβλιοθήκης
- D. Εξοπλισμός βιβλιοθήκης
- E. Σηματοδότηση στο χώρο της βιβλιοθήκης
- F. Υπηρεσίες

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (1)

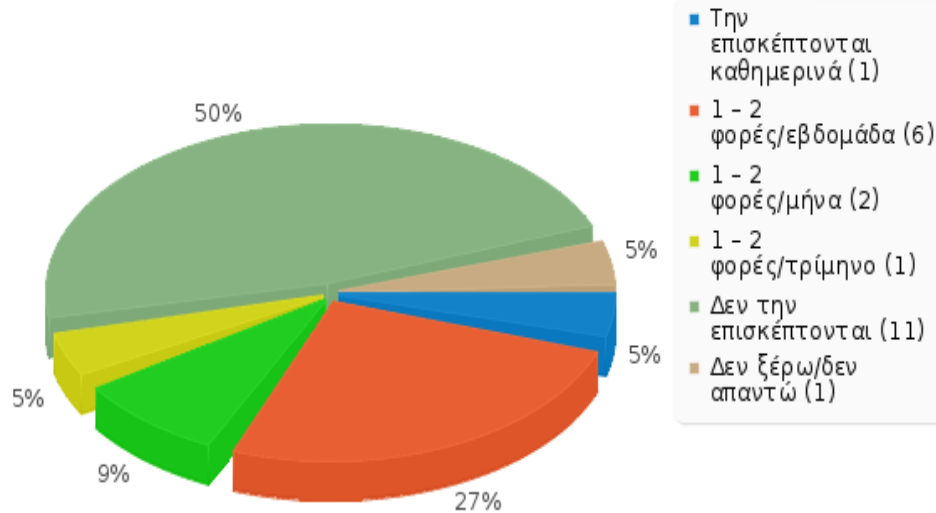
Α. Δείγμα

- 90,5% ήταν γυναίκες
- Ηλικία άνω των 40 ετών με ποσοστό 87,5%
- Έτη εργασίας, το 34% δουλεύει από 11 έως 20 έτη
- Ξένες γλώσσες από μέτριο έως πολύ καλό επίπεδο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (2)

Β. Χρήση Πηγών

Γράφημα 15: Πόσο συχνά χρησιμοποιούν οι πρόσφυγες τη βιβλιοθήκη σας ως χώρο ανάγνωσης

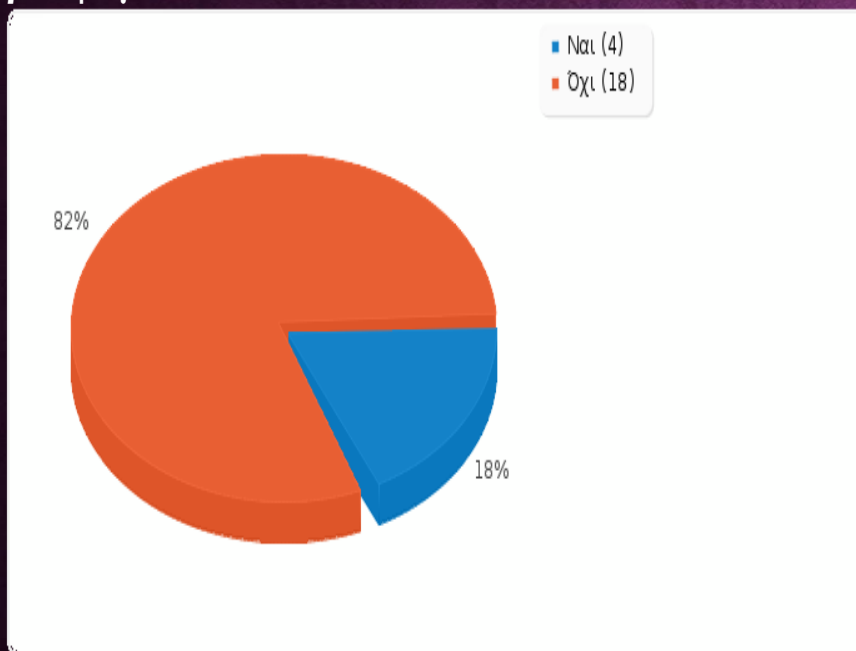
➤ 11 από 23 απάντησαν ότι δεν επισκέπτονται την βιβλιοθήκη ως χώρο ανάγνωσης

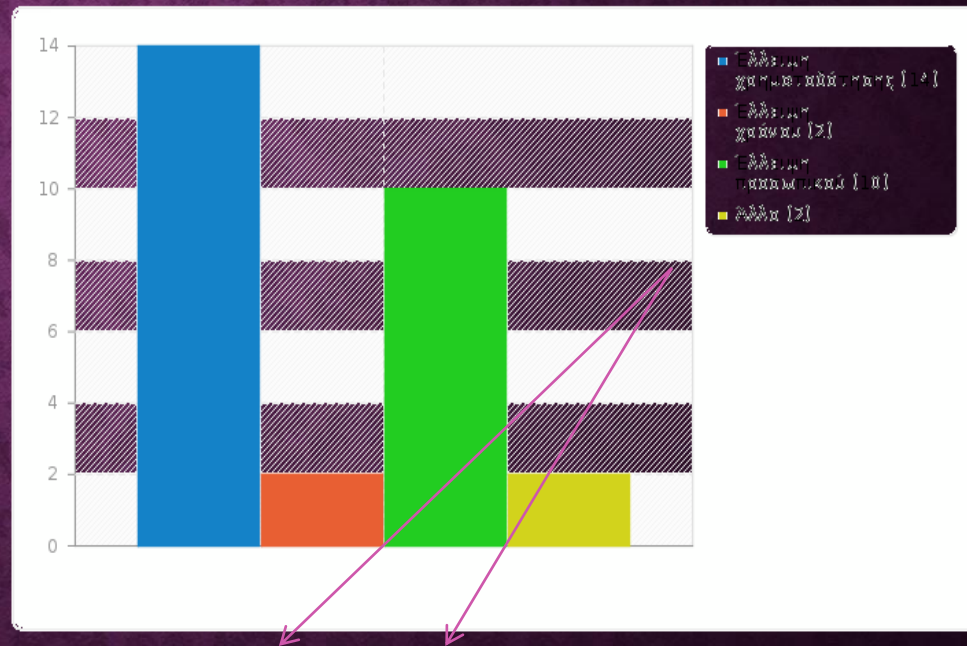
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (3)

Γ. Συλλογή Βιβλιοθήκης

Γράφημα 26: Θεωρείτε ότι καλύπτονται επαρκώς οι πληροφοριακές ανάγκες των προσφύγων

Γράφημα 27: Οι λόγοι για τους οποίους οι συλλογές τεκμηρίων δεν είναι επαρκείς για την κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών των προσφύγων

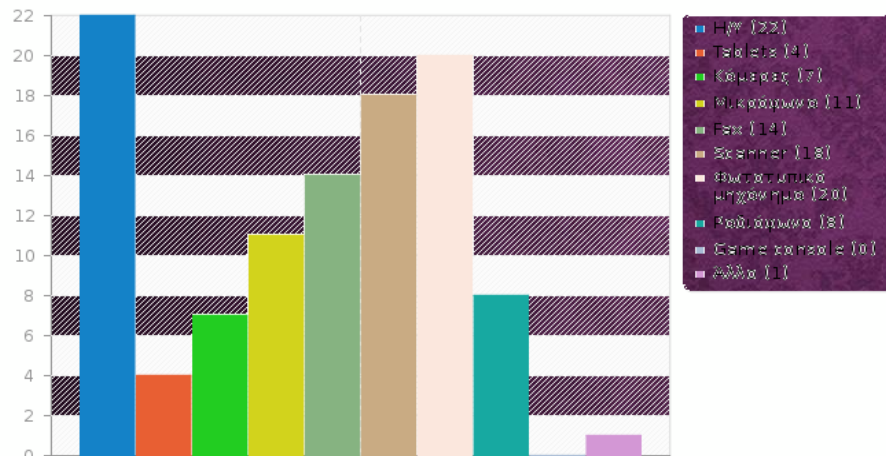

- λόγω έλλειψης χρηματοδότησης
- Έλλειψης προσωπικού

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (4)

D. Εξοπλισμός Βιβλιοθήκης

Γράφημα 32: Εξοπλισμός που διαθέτουν οι βιβλιοθήκες

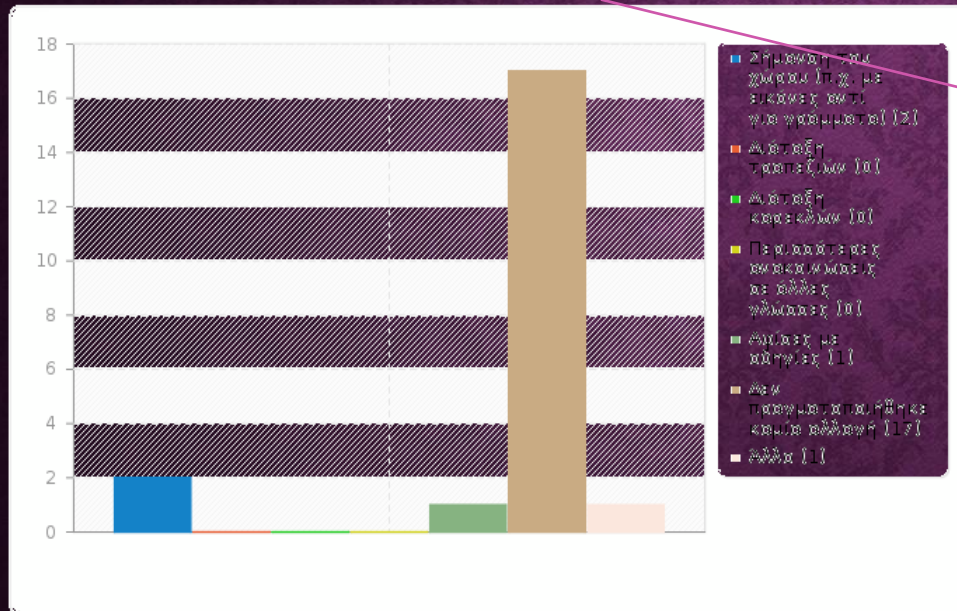
- Η/Υ
- Φωτοτυπικό μηχανήμα
- Scanner
- Μικρόφωνα
- Κάμερα
- Ραδιόφωνο
- Tablets

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (5)

Ε. Σηματοδότηση στο χώρο της βιβλιοθήκης

Γράφημα 41: Οι προσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν στο χώρο της βιβλιοθήκης για την ευκολότερη πρόσβαση των προσφύγων

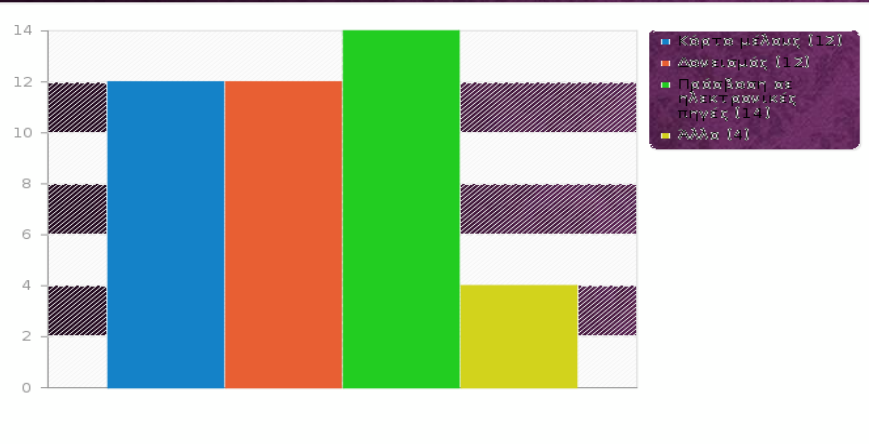

➤ Δεν πραγματοποιήθηκαν αλλαγές (ανεπαρκής σήμανση)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (6)

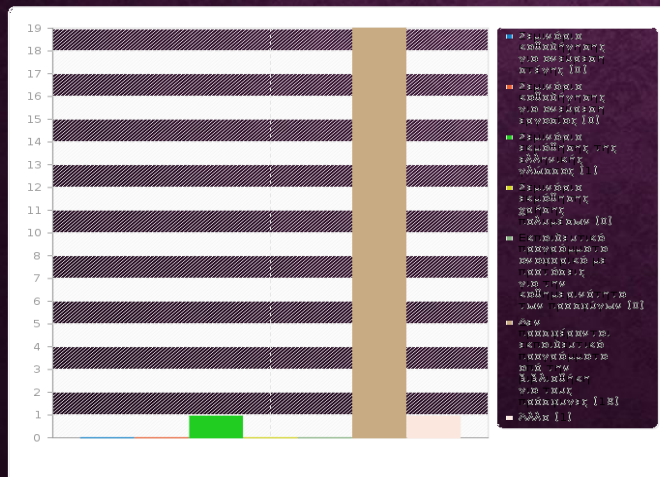
Ε. Υπηρεσίες

Γράφημα 42: Προσφερόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης προς τους πρόσφυγες

- Έκδοση κάρτας μέλους
- Δανεισμός
- Πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές

Γράφημα 43: Σεμινάρια/εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρει η βιβλιοθήκη στους πρόσφυγες

- Έλλειψη σεμιναρίων/εκπαιδευτικών προγραμμάτων

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (1)

- ✓ Εξωτερικό: Η κοινωνική ένταξη των προσφύγων πραγματοποιείται μέσω ειδικών προγραμμάτων και υπηρεσιών
- ✓ Ελλάδα: Μειωμένη δράση στα πλαίσια της βιβλιοθήκης
- ✓ Οι μεγαλύτερες ελλείψεις έχουν καταγραφεί στην επάρκεια των τεκμηρίων αλλά και στις εφαρμοσμένες πρακτικές που ακολουθούν οι βιβλιοθήκες της έρευνας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (2)

- ✓ Έλλειψη χρηματοδότησης
- ✓ Έλλειψη προσωπικού
- ✓ Καμία εφαρμογή εκστρατείας μάρκετινγκ, ώστε να αναδειχθούν οι ανάγκες των προσφύγων, με αποτέλεσμα οι πρόσφυγες να μην την επισκέπτονται → «φαύλος κύκλος»

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!